

PESTPROTOCOL

KBs de Schakel, 2025

KATHOLIEKE BASISCHOOL

DE SCHAKEL

KBs De Schakel Pestprotocol 2025

Inleiding

Pesten is een hardnekkig en ingrijpend probleem in onze samenleving. Het kan ernstige gevolgen hebben, zowel voor de slachtoffers als voor de daders. Helaas komt pestgedrag in alle lagen van de maatschappij voor, ook op school.

Op De Schakel nemen we dit probleem serieus. We zetten in op een sterke samenwerking tussen leerlingen, ouders en school om pestgedrag effectief aan te pakken en zoveel mogelijk te voorkomen. In ons pestprotocol staat beschreven welke stappen we ondernemen om pestgedrag te voorkomen (preventie) en hoe we optreden wanneer het zich toch voordoet. We besteden daarbij extra aandacht aan het tegengaan van discriminatie, racisme en online pesten. Het protocol is opgesteld door het team in samenwerking met de Medezeggenschapsraad en is te vinden op onze website.

Waarom vinden wij een pestprotocol belangrijk?

Het bestaan van een pestprotocol onderstreept dat een school pesten serieus neemt en actief wil bestrijden. Zo'n protocol biedt leerlingen, ouders en medewerkers houvast in hoe te handelen bij pestgedrag.

Grensoverschrijdend gedrag – zoals pesten – stopt meestal niet bij de schoolpoort. Het kan zich voortzetten op weg naar huis, bij sportverenigingen of online. Pesten is daarmee niet alleen een schoolprobleem, maar een maatschappelijk vraagstuk. Effectieve bestrijding vraagt dan ook om samenwerking tussen alle betrokken partijen: school, ouders, leerlingen en de bredere omgeving. De aanpak van pestgedrag moet zich niet uitsluitend richten op de leerling die het gedrag vertoont, maar ook op de sociale omgeving: klasgenoten, de thuissituatie en de bredere schoolcultuur. In dit kader kan herstelrecht een waardevol alternatief zijn voor traditionele strafmaatregelen. Herstelrecht is een systemische benadering waarbij conflicten op een constructieve manier worden opgelost, en waarin ouders een centrale rol spelen.

De impact van pesten kan een leven lang merkbaar blijven. Daarom is het van essentieel belang dat kinderen opgroeien in een veilige omgeving. Die verantwoordelijkheid rust niet alleen op de school, maar op de hele maatschappij.

Leerlingen brengen een groot deel van hun dag op school door. Ze moeten erop kunnen vertrouwen dat school een veilige plek is, waar ze zich gezien en beschermd voelen — ook buiten de klas en in de online-wereld.

Een effectieve aanpak van pesten maakt daarom altijd deel uit van een bredere visie op sociale veiligheid binnen de school.

Gedragcode

Om pesten te voorkomen, is het van groot belang dat er zowel op schoolniveau als in iedere klas duidelijke gedragsregels/afspraken zijn. Deze regels/afspraken worden positief geformuleerd en in overleg met de leerlingen opgesteld. Ze vormen de basis voor een respectvolle en veilige leeromgeving. Onze afspraken zijn:

- Wij behandelen elkaar met respect
- Wij gaan zorgvuldig om met onze eigendommen en met de eigendommen van een ander.
- Wij werken samen en helpen elkaar
- Wij zorgen samen voor een gezellige sfeer in de groep.

Onze leerkrachten:

- Zorgen voor een positief en veilig klimaat in de klas en op school
- Nemen pestgedrag altijd serieus
- Reageren actief op signalen van pesten, zowel binnen als buiten de school
- Hebben de intentie én verantwoordelijkheid om pestgedrag aan te pakken
- Bespreken pestproblematiek in teamverband
- Handelen volgens de gedragsregels van De Schakel

Onze Leerlingen:

- Gaan respectvol met elkaar om, op school én daarbuiten
- Spreken elkaar aan op ongewenst gedrag
- Helpen elkaar en sluiten niemand buiten
- Melden pestgedrag bij een volwassene die ze vertrouwen
- Houden zich aan de afspraken die in de klas en op school zijn gemaakt
- Nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen gedrag en denken na over de gevolgen voor anderen
- Door zich actief in te zetten voor een veilige en respectvolle sfeer, dragen leerlingen bij aan een school waar iedereen zich welkom en gezien voelt.

Protocol

Op De Schakel nemen we pestgedrag zeer serieus. We voelen ons verplicht om elke pestsituatie zorgvuldig en doeltreffend af te handelen. In lijn met landelijke richtlijnen beschikken wij over een anti-pestprogramma dat gericht is op zowel preventie als aanpak. De IB-er/KC-er vervult daarnaast de rol van anti-pestcoördinator binnen de school.

In ons pestprotocol zijn onder andere de volgende onderdelen opgenomen:

- Het belang van een pestprotocol en waarom dit noodzakelijk is
- De visie en uitgangspunten van De Schakel rondom pesten
- Een heldere definitie van wat wij onder pesten verstaan

- Een uitleg van de verschillende rollen bij pestgedrag (zoals pester, slachtoffer, meeloper, buitenstaander, helper)
- Herkenbare signalen die kunnen wijzen op een pestsituatie
- De preventieve maatregelen die we als school nemen
- De manier waarop we het sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem inzetten bij het signaleren en aanpakken van pesten
- De gekozen methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling binnen onze school
- Hoe we dagelijks bouwen aan een positief pedagogisch klimaat
- De omgangsregels binnen De Schakel en hoe deze levend worden gehouden in de praktijk
- De stappen die worden ondernomen wanneer er sprake is van pesten
- Duidelijke afspraken en de consequenties die verbonden zijn aan pestgedrag
- Mogelijke knelpunten in de aanpak van pesten en hoe we hiermee omgaan
- Contactpersonen zoals de anti-pestcoördinator en externe instanties die ondersteuning kunnen bieden
- Informatie voor ouders: hoe pestgedrag te herkennen, wat zij kunnen doen, en waar zij meer informatie kunnen vinden
- Hoe en wanneer ouders geïnformeerd worden bij signalen of meldingen van pesten

Uitgangspunten van ons pestprotocol

- Wanneer pesten zich voordoet, beschouwen wij dit als een gezamenlijk probleem van de hele schoolgemeenschap: leerlingen, leerkrachten én ouders.
- Pesten heeft impact op alle betrokkenen – op het slachtoffer, de pester én de stille meerderheid.
- De Schakel heeft de plicht om actief bij te dragen aan een veilig pedagogisch klimaat waarin pestgedrag wordt herkend, bespreekbaar gemaakt en krachtig aangepakt. Pesten wordt in geen enkele vorm geaccepteerd.
- Onze leerkrachten zijn hierin een cruciale schakel. Zij zijn alert op signalen van pesten en nemen hier duidelijk stelling tegen. In een vroeg stadium grijpen zij in, in lijn met hun professionele verantwoordelijkheid.
- Blijft het pestgedrag ondanks alle inspanningen voortbestaan of keert het terug, dan worden de in het protocol vastgelegde maatregelen zorgvuldig uitgevoerd.

Wanneer werkt ons pestprotocol?

- Als het door alle betrokkenen van onze school (schoolleiding, personeel, leerlingen, ouders) zelf is gemaakt.
- Als iedereen kennis heeft van het pestprotocol.
- Als het regelmatig op de agenda komt van leerlingenraad, ouderraad, medezeggenschapsraad en teamvergaderingen zodat het een levend document blijft.
- Als de inhoud specifiek en praktijkgericht is.
- Als het pestprotocol in samenhang is met andere school(beleids)plannen.

Welke definitie gebruiken wij voor pesten, wat is het verschil met plagen?

Pesten is een systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van een of meer klasgenoten of school, die niet (meer) in staat is (zijn) zichzelf te verdedigen. Er bestaan meer definities. In al deze definities komen steeds duidelijke kenmerken naar voren. Pesten gebeurt opzettelijk; het is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, mentaal, materieel). Daar waar wij bij plagen spreken over incidenten, gebeurt pesten systematisch. Bij plagen is sprake van een gelijke of bijna gelijke macht. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Bij plagen is geen sprake van blijvende schade, pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer. Tenslotte heb je bij plagen de mogelijkheid tot verweer; bij pesten is verweren niet mogelijk. Doet het slachtoffer dit wel, dan is dit voor de pester vaak een reden om het slachtoffer nog harder aan te pakken.

Voorbeelden van pesten zijn:

- Verbaal: zoals schelden, uitlachen, gemene briefjes en dreigen
- Fysiek: zoals trekken, duwen, slaan en schoppen
- Intimidatie: zoals achternalopen, weg versperren of dingen laten doen
- Isolatie: niet mee te laten doen
- Stelen en/of vernielen van spullen
- Digitaal pesten

Wat doen wij op dit moment van verschijnen van dit protocol?

Bespreken en voorkomen van pestgedrag maakt onderdeel uit van ons pedagogisch handelen op de Schakel. Wij vinden dat een goed leer- en leefklimaat op onze school en in de klas voorwaarden zijn om tot leren te komen. Concreet waarneembaar gedrag op de Schakel is o.a.:

- Het geven van voorbeeldgedrag door leerkrachten,
- Wij leren onze leerling om kritisch naar zichzelf en zijn gedrag te kijken.
- Onze manier van omgaan met 'Goed en democratisch burgerschap' en onze identiteit.
- De Schakel heeft twee geschoolde vertrouwenspersonen. Zij komen in de groepen om zich voor te stellen en om de kinderen aan te geven, dat zij kunnen komen praten over pesten en over gepest worden, indien zij dat niet met de eigen leerkracht willen doen. Bovendien hangt in de gang een brievenbus, waarin kinderen hun probleem kunnen posten. De vertrouwenspersonen kijken wekelijks in de brievenbus en reageren adequaat op de inhoud. Kinderen kunnen altijd rekenen op een reactie.
- De leerkrachten vullen in oktober/november de vragenlijst Leerling in Beeld (LIB) in. Hiermee brengen zij in kaart hoe zij kijken naar het welbevinden, sociale vaardigheden en betrokkenheid van de groep en individuele kinderen. Deze lijsten zijn er ook voor de leerlingen
- Afnemen van vragenlijsten voor leerkrachten en leerlingen op het gebied van leer- en leefklimaat en de sociale veiligheid vanuit Vensters.

- Wij werken in alle groepen met de methode KWINK sociaal-emotioneel leren (SEL) Met deze methode beogen wij het gedrag van de kinderen individueel, maar vooral ook als groep te begeleiden en te verbeteren. Met KWINK hanteren wij een groepsbrede en preventieve aanpak die wetenschappelijk onderbouwd en erkend is.

In ieder leerjaar wordt er gewerkt aan de volgende onderdelen:

- Besef hebben van jezelf
- Besef hebben van de ander
- Keuzes kunnen maken
- Zelf management
- Relaties kunnen hanteren
- Daarnaast komen er belangrijke thema's als burgerschap, pesten en mediawijsheid aan de orde. Ook u als ouders betrekken wij in onze lessen en wij zullen regelmatig aangeven waar we met de kinderen aan werken.

Kwink is een methode die preventief werkt. Kwink leert positief gedrag aan en voorkomt zo in veel gevallen onnodige 'reparatie' achteraf. Wij zien de school als oefenplaats het aanbod te oefenen.

Er zijn twee geschoolde KWINK coaches. Zij houden onder andere de ouders op de hoogte van wat de methode in de klassen aanbiedt, zodat ouders ook thuis informatie en de posters krijgen.

De coaches zijn het aanspreekpunt en zij houden contact met de BSO. Op deze manier wordt ook de BSO betrokken bij de methode.

Ondanks al deze preventieve zorg en aandacht kan het voorkomen dat een kind systematisch door een ander kind of andere kinderen wordt gepest. Bij de aanpak van dit probleem is dit pestprotocol een hulpmiddel voor de betrokkenen.

Om welke protocollaire maatregelen gaat het?

Preventieve maatregelen

- Het team van de Schakel werkt met de methode KWINK.
- Op de Schakel worden de vragenlijsten van LIB en Vensters geanalyseerd en besproken in het team.
- De leerkracht en/of IB-er/KC-er bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd als onacceptabel en besproken in alle groepen van de school. Vanaf groep 3 worden de stappen van het pestprotocol expliciet besproken.
- Indien de leerkracht, IB-er/KC-er of directeur aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.
- Leerkrachten zijn zoveel als mogelijk aanwezig op het schoolplein.

Curatieve maatregelen

- Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag, wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf, maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het kindvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind.

- Directie en IB-er/KC-er worden van het pesten/de pestsituatie op de hoogte gebracht.
- Wanneer sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. De problemen worden samen besproken, net als de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het stoppen van deze situatie. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties, zoals uitsluiting of schorsing bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van vooral de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies.
- Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur. De leerkracht overhandigt de directeur een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
- De directeur nodigt de ouders op school uit voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directie gesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.
- Als de situatie niet verbetert, kan er, in overleg, een verwijzing plaatsvinden naar externe hulp. Ook dit wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het digitale kindvolgsysteem van de school.
- Neemt het pestgedrag van de pester niet af, of werken de ouders van het kind onvoldoende mee om het probleem aan te pakken, dan kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school als omschreven in de schoolgids en het schoolplan.

De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Net als de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs gaan wij, in voorkomende gevallen, uit van de zogenaamde “vijf sporen aanpak”:

- Het gepeste kind
- De pester en de meelopers
- De zwijgende middengroep
- De leerkracht
- De ouders

Deze betrokkenen hebben een eigen positie daar waar het gaat om het pesten op school. Tevens hebben zij steun nodig om met het probleem om te gaan.

Het gepeste kind:

- Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam en nemen dikwijls een geïsoleerde positie in de groep of klas. Het is belangrijk dat betrokken volwassenen, zoals leerkracht en ouders, steun bieden aan het kind dat gepest wordt. Dit kan door naar het kind te luisteren en haar/zijn gevoelens, positie en probleem serieus te nemen. Zo krijgt het gepeste kind

“positie en stem” en kan het actief worden betrokken bij het bedenken en uitvoeren van mogelijke oplossingen voor het pestprobleem.

- Wanneer een kind vaker wordt gepest, wordt onderzocht of dit gedrag voortkomt uit een gebrek aan weerbaarheid, inlevingsvermogen en sociale vaardigheden. Met de ouders wordt in dit geval besproken of het kind geholpen is met het volgen van een sociale vaardigheidstraining. In zo’n training leert het kind positief en weerbaar gedrag aan en krijgt het een positief zelfbeeld. Zo nodig kan ervoor gezorgd worden dat het kind deskundige hulp krijgt.

De pester en de meelopers:

- We kunnen het kind dat pest steun bieden door met het kind te bespreken wat pesten voor een ander betekent en door te begrijpen en te bespreken waarom het kind een ander pest.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt.
- De meelopers in de groep volgen de pester (leiderspositie). Zij laten zich door de leider gebruiken in de pestsituatie. Meelopen is vaak functioneel (erbij horen), maar voor het gepeste kind zijn meelopers óók pesters. Functies en betekenis van meeloopgedrag worden besproken met het kind.
- Pester(s) en meeloper(s) worden door de leerkracht actief betrokken bij het denken over en uitvoeren van oplossingen voor het pestgedrag.
- SoVa training met als doel het aanleren van vaardigheden voor het maken van contact en kennis van jezelf en de ander te vergroten.

De zwijgende middengroep:

- De kinderen die tot deze groep behoren weten dat er gepest wordt, maar praten er niet over en laten het doorgaan. Vaak gebeurt dit om zelf geen slachtoffer te worden van pesten of ze doen er aan mee als middel om de eigen positie in de groep te versterken.
- Een aantal van deze kinderen ziet het pesten wel, maar doet er niets tegen. Ze voelen zich schuldig, maar doen niets, omdat zij vinden dat je niet mag klikken, of zijn bang voor represailles van de pester.
- Net als de pester heeft deze groep niet in de gaten welke gevolgen het pesten heeft voor het gepeste kind. Daarom gaan wij met de groep praten over pesten en hun rol daarin. Er wordt samen met de kinderen gewerkt aan de oplossing, waarbij zij zelf een actieve rol spelen

De leerkracht:

- De rol en taak van de leerkracht is onder te verdelen in preventie, signaleren en het handelen als het pesten zich voordoet.

- Het ontstaan van pestproblemen wordt beïnvloed door de sfeer in de groep en de manier waarop de leerkracht (de school) een positief groepsklimaat creëert. De sfeer in de groep bepaalt in grote mate in hoeverre aan de basisbehoeften (veiligheid, vertrouwen, je zelf kunnen zijn, (enige) invloed uit kunnen oefenen, luisteren, iets betekenen voor een ander) van het kind wordt voldaan.
- Vooral als er een pestsituatie geconstateerd is, reflecteert de leerkracht op zijn of haar eigen functioneren. Hoe is de eigen houding naar de klas en eventueel specifiek naar bepaalde leerlingen toe? Hoeveel ruimte en verantwoordelijkheid krijgen de leerlingen zelf? Hoe veilig zijn de leerlingen in de klas? Waar nodig, brengt de leerkracht wijzigingen aan in zijn of haar functioneren. Hiervoor krijgt de leerkracht hulp van de interventieleider (IB-er/KC-er of directeur), bijvoorbeeld door middel van observaties in de groep.
- De leerkracht kan samen met de interventieleider, ervoor kiezen dat de leerkracht een sociogram afneemt om de relaties in de groep beter in kaart te brengen.
- Zo nodig is de leerkracht meer aanwezig bij de gymles, zodat preventief gewerkt wordt.
- De leerkracht bevordert het sociaal competente gedrag van de kinderen door structureel en planmatig te werken aan de ontwikkeling van de sociale competenties m.b.v. de methode KWINK.
- De leerkracht dient alert te zijn op signalen die kunnen duiden op betrokkenheid bij pesten. Deze signalen kunnen komen van kinderen, ouders of collega's. Het gaat erom dat de leerkracht observeert wanneer er iets bijzonders aan de hand is met een kind.
- De leerkracht informeert de ouders zo spoedig mogelijk.
- De leerkracht steunt ouders in het zoeken naar manieren om het pesten te stoppen en de gevolgen van het pesten bespreekbaar en hanteerbaar te maken. Zo nodig verwijzen wij ouders door naar deskundige ondersteuning.

De ouders:

- Zodra pestgedrag wordt gesignaleerd op school, worden betrokken ouders hierover geïnformeerd en betrokken bij acties om het pestgedrag te (doen) stoppen.
- Het is van belang dat ouders de signalen, die mogelijk wijzen op het feit dat het kind wordt gepest of pest serieus nemen. De ouders praten met het kind over school en de sfeer in de klas. Voor de leerkracht en de school is het belangrijk dat de ouders deze informatie terugkoppelen naar school. Ouders kunnen erop rekenen, dat de school de opmerkingen serieus behandelt.
- De ouders hebben ook een verantwoordelijkheid: zij moeten hun kind corrigeren als blijkt dat hun kind pest of anderen buitensluit.
- Wanneer hun kind wordt gepest, laten de ouders hun kind duidelijk merken dat zij willen helpen. Sluit hierbij zoveel mogelijk aan op dat wat met de leerkracht(en) is besproken.
- Ga na wat uw kind zelf al heeft gedaan om het pesten te stoppen. Bedenk samen de volgende stap: wat kunnen wij eraan doen? Doe niets buiten het kind om, ook als u naar de leerkracht stapt, kunt u dit het beste aangeven. Kinderen zijn vaak bang dat hun ouders (de verkeerde) stappen ondernemen, of dingen achter hun rug omdoen. Letterlijk en figuurlijk: ga niet voor uw kind staan, maar ernaast of erachter.

Discriminatie en racisme

Op basis van Artikel 1 van de Nederlandse grondwet zijn discriminatie en racisme op Nederlandse scholen verboden. Ook Cao's verplichten scholen om beleid te voeren dat gericht is op het voorkomen van discriminatie en racisme tegen personeelsleden. Discriminatie en racisme worden gezien als grensoverschrijdend gedrag. Indien er een vermoeden van discriminatie bestaat, dan wordt dit door het bevoegd gezag gemeld bij de vertrouwensinspecteur. Discriminatie kan betrekking hebben op: huidskleur, levensovertuiging, seksuele voorkeur, cultuur en volksgewoonten (kleding, voedsel) of op ziekten.

Nederland is een multiculturele samenleving. Dit houdt in dat verschillende groepen uit onze samenleving hun eigen cultuur hebben. De schoolbevolking is een afspiegeling hiervan en dit wordt meestal binnen het onderwijs als een verrijking ervaren. Het vraagt extra inzet en aandacht/alertheid om tot een goed (pedagogisch) klimaat voor alle leerlingen te komen.

In het Wetboek van Strafrecht zijn bepalingen opgenomen op grond waarvan discriminatie niet is toegestaan. Het is overigens goed te bedenken dat het strafrecht vaak niet de oplossing is bij discriminatie. In situaties waarin mensen met elkaar verder moeten kan beter naar een andere oplossing worden gezocht, bijvoorbeeld via het Klachtrecht of mensenrechten.nl (voorheen: Commissie Gelijke Behandeling).

Gedragscode

Het volgende wordt van iedereen binnen de Schakel verwacht:

- Het personeel, de leerlingen en hun ouders worden gelijkwaardig behandeld.
- Er wordt geen discriminerende taal gebruikt.
- Er wordt voor gezorgd, dat er in school geen discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in nieuwsberichten, in te gebruiken boeken, e-mail, e.d.
- Er worden geen tekens of symbolen gedragen die kunnen worden uitgelegd als racistisch of anderszins discriminerend.
- Er wordt op toegezien dat leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.
- Het team, leerling en ouders nemen duidelijk afstand van discriminerend gedrag en maken dit ook kenbaar.
- Bij discriminatie door leerlingen wordt melding gemaakt aan de desbetreffende leerkracht, zodat deze hierop kan inspelen, overeenkomstig de procedure, zoals die is beschreven (pesten).

Protocol

Bij discriminatie en racisme door personeel wordt het personeelslid door de directie uitgenodigd voor een gesprek. Bij het herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt melding gedaan bij het bestuur, dat vervolgens bepaalt of, en zo ja welke, disciplinaire maatregelen er worden genomen. Bij discriminatie door vrijwilligers, stagiaires en ouders worden deze door de directie uitgenodigd voor een gesprek. Bij herhaaldelijk overtreding van de gedragsregels wordt melding gedaan bij het bestuur,

dat vervolgens bepaalt of, en zo ja welke, maatregelen er worden genomen. In het uiterste geval kan hierbij gedacht worden aan schorsing of verwijdering/ontzegging van betrokkene tot de school en het schoolterrein. Indien medewerkers zich schuldig maken aan deze vorm van grensoverschrijdend gedrag, dan is dit voor het bevoegd gezag reden per ommekeer rechtspositionele maatregelen te nemen. Bij ernstige normoverschrijdingen wordt de arbeidsovereenkomst per ommekeer beëindigd. De directie evalueert of het veiligheidsbeleid bijgesteld moet worden.

Online pesten

Pesten is niet iets wat alleen in het echte leven voor komt. Veel pestgedrag speelt zich af online. Op de digitale snelweg is een ongeremdheid in wat je wel en niet zegt. Bovendien is anonimiteit soms een stimulans vervelende geintjes uit te halen. Je kunt iemand een dreigmailtje sturen zonder dat de ontvanger weet wie de afzender is. De effecten van cyberpesten zijn erger voor kinderen. Door het gebrek aan 'face to face' contact is de drempel laag om agressieve en harde taal te gebruiken. Het vaak anonieme en ongrijpbare karakter maakt dat kinderen niet kunnen reageren. Ook al vindt het pesten buiten de school plaats, effecten spelen binnen de school door. Er ontstaat een onveilig klimaat en schoolresultaten lijden eronder. Op dit moment is er geen wetsartikel dat cyberpesten expliciet strafbaar stelt. Daarom wordt er gebruik gemaakt van bestaande artikelen uit het Wetboek van Strafrecht, bijvoorbeeld:

- Belediging/ Smaad/ Smaadschrift: Artikel 261
- Bedreiging: Artikel 285
- Stalking: Artikel 285b
- Grooming: Artikel 248^e
- Hacking van een account: Artikel 138a
- Vernieling van computergegevens: Artikel 350a
- Ontucht: Artikel 248a
- Schennis der Eerbaarheid: Artikel 239
- Portretrecht: Artikel 12

Gedragscode op de Schakel

Medewerkers en leerlingen:

- Maken camera opnames niet zonder toestemming van betreffende persoon publiek via internet of social media
- Online contact van de medewerker met leerlingen en ouders is school-gerelateerd, zakelijk en in correct Nederlands.
- De medewerker veroorlooft zich geen intimiteiten met een leerling ingeschrift of afbeelding.

Leerlingen:

- Als je iets niet zou doen in het echte leven, doe het dan ook niet online.
- Laat iets van je horen als je van iemand een berichtje krijgt. Dat is wel zo aardig.

- Wil je een grapje maken? Maak dan (achteraf) duidelijk dat het een grapje (was) is. Op internet is het vaak moeilijk te zien hoe iets bedoeld is.
- Schrijf geen kwetsende of beledigende dingen. Als je spijt krijgt, is je bericht al verspreid.
- Reageer niet meteen met een boos bericht op kwetsende of schunnige opmerkingen; vaak is het minder vervelend of persoonlijk bedoeld dan het overkomt, vraag het even na.
- Zet alleen op internet wat ook in de krant zou mogen. Alles wat je op internet zet blijft voor altijd door iedereen te lezen en te delen. Ook als jij denkt dat het weg is.
- Stuur geen foto's van een ander door die jij ook niet van jezelf zou verspreiden.

Protocol voor online werken

- Toepassen van het pestprotocol.
- Wij maken leerlingen bewust van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten. Bijvoorbeeld tijdens de Week van de Mediawijsheid.
- Wij leiden leerkrachten in de school zo goed mogelijk op.
- Wij delen onze gedragscodes met ouders.
- Wij betrekken ouders in de aanpak van cyberpesten, veel cyberpesten vindt plaats buiten schooluren. Wij informeren ouders indien nodig. Ouders zijn in het algemeen niet goed op de hoogte van wat hun kind op internet doet.

De Schakel werkt volgens vaste afspraken wanneer kinderen op Chromebooks werken. Deze afspraken zijn beschreven in ons internet-protocol. Daarnaast heeft Kalisto, onze scholenstichting, een aantal werkafspraken vastgesteld rond internetgebruik. Leerkrachten en leerlingen houden zich hieraan. De laatste jaren heeft het digitaal pesten een grotere impact gekregen. Online pesten – pesten via de computer of mobiel – is misschien wel vervelender dan pesten terwijl iemand je ziet. Het is heel gemakkelijk om zomaar iets te zeggen of een gekke foto te plaatsen. Je kunt namelijk niet zien dat je degene die je pest pijn doet, en hij of zij kan ook niet zeggen dat je ermee moet stoppen. Vaak denkt een kind dat het alleen maar een geintje uithaalt, maar is het echt zo grappig? Vooral wanneer kinderen ouder worden en/of naar het voortgezet onderwijs gaan, komen zij steeds meer in aanraking met digitaal pesten. In de bijlage zijn gedragsregels hieromtrent opgenomen.

Tot slot

Pestgedrag zal nooit helemaal te voorkomen zijn. Maar het voorkomen van pestgedrag is wel een doel om naar te streven! Elk jaar zijn de IVP-ers aanwezig bij de bijeenkomsten van Kalisto. Ieder jaar worden de kinderen op de mogelijkheid van de brievenbus in de gang gewezen. In de brievenbus kunnen kinderen een boodschap achterlaten, bijvoorbeeld als zij gepest worden. Met regelmaat wordt ons veiligheidsplan geactualiseerd. Het team van de Schakel en onze ouders vinden het de belangrijkste opdracht van onze school om te streven naar een veilig leer- en leefklimaat voor onze leerlingen. Wij mogen ons gelukkig prijzen met de prettige manier hoe wij, ouders, leerlingen, buurt en team met elkaar omgaan.

Ons pestprotocol staat niet op zich. Er zijn verbindingen met documenten als kwaliteitskalender (inclusief Integraal), schoolgids en document Burgerschap

Bijlage

Digitaal pesten (bron: Pestweb.nl)

Doe ook OKÉ op internet!

Online pesten – pesten via de computer of mobiel – is misschien wel vervelender dan pesten terwijl iemand je ziet. Het is heel gemakkelijk om zomaar iets te zeggen of een gekke foto te plaatsen.

Daarom:

- Schrijf geen kwetsende of beledigende dingen over anderen. Als je spijt krijgt, is je bericht al verspreid.
- Stuur geen foto's van een ander door die jij, zonder jouw medeweten, ook niet van jezelf online zou zetten.
- Wil je een grapje maken? Maak dan (achteraf) duidelijk dat het een grapje was. Op internet is het vaak moeilijk te zien hoe iets bedoeld is.
- Reageer niet meteen met een boos bericht op kwetsende of schunnige opmerkingen. Vaak is het minder vervelend of persoonlijk bedoeld dan het overkomt, vraag het eerst even na.

Wat kun je doen om online pesten te voorkomen?

Bijvoorbeeld slim omgaan met het delen van persoonlijke informatie op internet! Maar wat doe je als je toch online wordt gepest?

- Geef online niet zomaar persoonlijke informatie aan anderen zoals je naam, adres of telefoonnummer.
- Denk goed na voor je foto's op internet zet of naar vrienden appt.
- Vraag anderen om jouw foto's en video's niet te delen.
- Gebruik verschillende wachtwoorden voor bijvoorbeeld je e-mail en verander ze regelmatig.
- Houd grote schoonmaak in je lijst met contactpersonen. Verwijder mensen die je niet kent
- Privacy-instellingen veranderen voortdurend. Kijk ze regelmatig na zodat je weet welke foto's berichten met anderen gedeeld worden.
- Geef nooit je wachtwoord en inlognaam aan anderen. Zorg dat ze niet makkelijk te raden zijn.
- Dingen die je voor de webcam doet, kunnen later op internet gezet worden. Let daarom op met wat je doet voor de webcam, ook als je denkt dat je vriend of vriendin dit nooit zal doen. Als je later ruzie krijgt, dan kan je vriend of vriendin de foto's en/of opnames op internet zetten en kan de hele school het zien.
- Als je gepest wordt door mensen die je niet kent, vat het dan niet persoonlijk op. Via internet schelden mensen makkelijker dan in het echte leven.

Dit kun je doen als je toch wordt gepest

- Neem iemand in vertrouwen, blijf er niet alleen mee zitten.

- Schaam je er niet voor, ook al heb je zelf iets doms gedaan.
- Reageer niet op vervelende online opmerkingen.
- Informatie blijft online, ook al verwijder jij het. Vraag een volwassene daarom altijd om hulp.
- Bewaar alle bewijzen van cyberpesten. Maak foto's of schermafdrucken van vervelende berichten, haatprofielen en/of foto's.
- Neem contact op met de politie als het online pesten niet stopt. Zij kunnen je verder helpen. In sommige gevallen kan je aangifte doen bij de politie. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar.
- Praat of chat erover als je gepest wordt via je mobieltje. Je kunt ook een ander nummer nemen en geef je nieuwe nummer dan alleen aan je vrienden.
- Neem de dreigementen van de ander niet serieus: "Ik weet waar je woont, ik ken je IP-adres, ik kan je altijd achterhalen als je niet meewerkt." Dat kan helemaal niet, alleen de politie kan je echte adres achterhalen bij de provider.

Op de volgende websites kun je meer informatie vinden:

- <http://www.pestweb.nl/>
- <http://www.surfsafe.nl/>
- <http://www.iksurfveilig.nl/>
- <http://www.dekinderconsument.nl/>
- <http://www.schoolenveiligheid.nl/>